

Recull de Premsa

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Taula de contingut

La Diada del «Sí» omple Barcelona per clamar que l'1 d'octubre «es votarà» Diari Mes Tarragona-reus-costa Daurada - 12/09/2017	3
Apoyo mallorquín en la Diada Diario de Mallorca - 12/09/2017	5
Los partidarios de la independencia muestran su fuerza en la calle Diari de Terrassa - 12/09/2017	6
Somriures entre ombres El Periódico de Catalunya - Catalán - 12/09/2017	9
Una manifestación blindada El País Cataluña - 12/09/2017	10
Fosforescència La Vanguardia - Catalán - 12/09/2017	11
Els inscrits a la Diada arriben als 360.000 Ara - 09/09/2017	13
La Diada, “primera part” de l'1-O El Punt Avui - 09/09/2017	14
Operació Domènech i Montaner El Punt Avui - 11/09/2017	16
Domènech i Montaner El Punt Avui - 11/09/2017	17
Carme Serrallonga Ara - 11/09/2017	18
MARIA CANALS Ara - 11/09/2017	19
TV3, correa de transmisión del proceso independentista ABC - 11/09/2017	22
El PDeCAT volverá a cambiar de estrategia tras el 1 de octubre El País Cataluña - 10/09/2017	23
Sopa de Cabra seran els protagonistes de la Nit de l'ARA Ara - 10/09/2017	24
Òpera i dansa La Vanguardia - Catalán - 10/09/2017	25
Un nou disc de Lone Star, en primícia a Mercadisc El Punt Avui Girona - 09/09/2017	26
MIGUEL NOGUERA Esquire - 01/09/2017	27

12 Septiembre, 2017

LA CONCENTRACIÓ

La Diada del «Sí» omple Barcelona per clamar que l'1 d'octubre «es votarà»

Els participants van formar el símbol de la suma entre el passeig de Gràcia i carrer Aragó i a través del qual es van desplaçar quatre grans lones

Agències

Barcelona va viure ahir una nova manifestació massiva per fer sentir la veu de milers de persones vingudes d'arreu del país, totes elles a favor del referèndum. Tot i les tensions viscudes la setmana passada al Parlament i la suspensió de la llei del referèndum per part del Tribunal Constitucional, «votarem!», va ser, ahir, un dels crits que es van poder escoltar pels carrers de la capital catalana en el context de la Diada del Sí, organitzada per Assemblea Nacional Catalana (ANC) i Òmnium Cultural i que va omplir a vessar la cruïlla en-

tre dos dels principals carrers de la ciutat: el Passeig de Gràcia i el carrer Aragó.

La manifestació va congrega milers de persones, una dada que Guàrdia Urbana va concretar en prop d'un milió de persones, mentre que la delegació del govern espanyol a Catalunya va xifrar la participació en 350.000 persones.

Enguany, el groc fluorescent de les samarretes va ser el protagonista de la Diada del 2017, en la qual es va construir el símbol de la suma. Al punt de les 17.14 h., i després de fer un minut de silenci en record de les víctimes dels

■ La Guàrdia Urbana va xifrar els participants en un milió, i el govern espanyol, en 350.000

atemptats de Barcelona i Cambrils, els assistents van començar a fer avançar, des de cada un dels extrems de la creu, quatre pancartes de 16x16 metres fins a unir-se al punt central, a la cruïlla entre el Passeig de Gràcia i el carrer Aragó.

Les lones, on hi havia inscrites una urna, un colom de la pau i dos «sí», van ser transportades per quatre fileres de voluntaris i,

■ Just abans de les 17.14 h, els assistents van fer un minut de silenci per les víctimes dels atemptats

al seu pas, els assistents s'havien de posar la samarreta de la Diada de Catalunya d'enguany, de manera que el groc fluorescent era l'estela que acompanyava les pancartes fins al punt de confluència.

Vora les sis de la tarda es va viure el moment culminant, que va ser quan els participants van completar el seu recorregut entre crits a favor del referèndum

■ Molts dels assistents esperen que aquesta concentració ja sigui l'última

convocat per a l'1 d'octubre: «Votarem, vulguin o no vulguin», i, finalment, es va poder veure des del cel un enorme positiu des del cel.

A continuació, l'acció es va traslladar a la plaça Catalunya, on van tenir lloc els parlaments i diverses actuacions musicals de la mà de la Companyia Elèctrica Dharma, els Amics de les Arts i l'Orfeó Català, que van donar el

toc musical a aquesta mobilització.

«Esperem no haver de tornar»

Els assistents a la manifestació, ahir explicaven que esperaven «no haver de tornar» l'any vinent. «M'agradaria molt que aquest any fos el definitiu i, si no ho és, almenys que emprenguem el camí decisiu», deia ahir la Mercè, que havia anat fins a Barcelona amb una bona colla en autobusos des de Roses (Alt Empordà) i que estaven situats en els primers trams del carrer d'Aragó des del costat Besòs. «Vull un país lliure, vull poder dir al meu

12 Septiembre, 2017

A la part superior, i d'esquerra a dreta, la plaça Catalunya, el carrer Aragó ple d'estelades i les pancartes que van recórrer el símbol de la suma. Sota, primer pla d'alguns participants a la Diada del Sí, amb senyeres, estelades i gegants com a símbol cultural i folklòric.

avi que ho hem aconseguit», exclamava aquesta empordanesa.

Per la seva banda, el Robin, un escocès vingut de Cistella (Alt Empordà), assegurava des del carrer d'Aragó: «Sentirem moltes coses fora de to en les properes setmanes des de l'altra banda, però esperem que tots anem a votar l'1 d'octubre». «La nostra reivindicació és poder decidir, tant si la gent vol votar que 'sí' com que 'no'. El dret a decidir és universal i ningú ens el pot rebatre», defensava una altra assistent, la Marina, acompanyada per la família.

«És importat que la gent s'ex-

pressi i que la classe política s'adoni que no estan sols. Som molts que anhem almenys poder decidir, després que cadascú triï el que vulgui», coincidia el Bernat, que va formar part del símbol de suma amb la parella i els fills. «Esperem que sigui l'última manifestació d'un diada i que, en la propera, no haguem de reivindicar res perquè ja haguem assolit el que molts dels que estem aquí volem», desitjava el Bernat, que va destacar la manera «festiva» i «en família» de reivindicar el dret a decidir. «Tenim el dret a decidir el nostre futur», també va ressaltar el Narcís, acompanyat per la família amb banderes estelades. «Cada any venim i fins que això s'acabi. Intentarem que aquest sigui l'últim any», afirmà el Ferran Galbas, del barri d'Horta de Barcelona.

Una jornada festiva i cultural

La jornada d'ahir va tornar a ser un dia familiar per a totes aquelles persones que hi van participar. Castellers, geganters, diables, sardanistes, tabalers i

altres grups de cultura popular i folklòrica catalana van amenitzar la manifestació. Des de poc després de les quatre de la tarda i fins al voltant de les sis, abans i després del pas de les quatre lones, gegants de colles d'arreu van fer diverses actuacions.

Al Passeig de Gràcia, des d'Aragó fins la Diagonal hi havia colles de Barcelona, el Vallès i la Catalunya Central, com els Castellers de la Vila de Gràcia o els Minyons de Terrassa. Al carrer Aragó entre el Passeig de Gràcia i el de Sant Joan hi havia colles de les comarques gironines, com els gegants Demètria i Quimet, una sirena i un pastor, de Roses, o els castellers de Santa Cristina d'Aro. A la part baixa del Passeig de Gràcia hi havia colles del Maresme, Barcelona, el Baix Llobregat i el Penedès, com els Castellers de Sants, els de Mataró o els de Vilafranca. Al tram d'Aragó entre el Passeig de Gràcia i Casanova també hi havia colles de Barcelona, Lleida i Tarragona, com les colles castelleres Jove i Vella de Valls.

DESAFÍO SOBERANISTA ► MALLORCA ESTUVO PRESENTE EN LA MANIFESTACIÓN POR LA DIADA

Los miembros de Més, Miquel Gallardo y Lluís Apesteguía, en la manifestación. JUDIT PELLICER

Representants de Més participaron en los actos reivindicativos de la Diada. MÉS

Tramo de Plaza Cataluña donde fueron congregados los mallorquines. JUDIT PELLICER

Un asistente a la manifestación ondea la bandera menorquina junto a una estelada. JUDIT PELLICER

Referéndum. Muchos ciudadanos mallorquines asistieron a la manifestación celebrada en Barcelona en señal de apoyo a la celebración de la consulta secesionista del próximo 1 de octubre

Apoyo mallorquín en la Diada

► Ciudadanos de la isla gritan las consignas "¡Votarem!" o "Independencia" en solidaridad con los catalanes

BERTO SAGRERA BARCELONA

■ "¡Gente que han venido a la 'Diada del Sí' desde Balears!" gritó ayer por la tarde la megafonía de Plaza Catalunya, uno de los tramos reservados por la organización de la manifestación para los ciudadanos de los Países Catalanes. Fue en ese momento donde fue posible encontrar a los diversos ciudadanos balears que asistieron, junto a otros catalanes y valencianos, a la Diada de Cataluña para dar su apoyo a la celebración del referéndum del próximo 1 de octubre.

Distinguir alguna bandera balear, más allá de una solitaria enseña menorquina, fue un trabajo imposible. Aun así, no fue difícil distinguir el acento mallorquín entre la multitud que llenaba la Plaza Catalunya y un pequeño es-

pacio de la Ronda de Sant Pere (el otro tramo dedicado a los Países Catalanes) con cientos de esteladas.

Sin embargo, no todas las banderas fueron iguales: un grupúsculo de unas diez personas en el centro de la plaza ondeaba la cruz de Sant Jordi con el fénix de la Reixenxa, una bandera relativamente nueva que describe "el renacer del pueblo catalán". "Hace muchos años que venimos desde Mallorca para dar apoyo a nuestros hermanos catalanes ante la prohibición del referéndum", aseguró uno de los jóvenes de este grupo que vestía con una 'barretina' roja.

Pero no todos iban con esta idea tan nacionalista. Otro joven mallorquín con la camiseta verde que se llevó durante la huelga de

El momento más emocionante fue cuando Els Amics de les Arts cantaron 'Lousiana o els camps de cotó'

docentes contra el TIL explicó que "tienen el derecho a decidir". "Vivo aquí desde hace dos años y no soy independentista, pero creo que los catalanes deberían poder votar el próximo 1 de octubre porque es una de las bases de la democracia", consideró.

Después de esto, a las cinco de la tarde, comenzó el preludio de lo que sería la manifestación en sí, fijada a las 17:14 (simulando el año 1714, cuando Cataluña perdió su independencia frente a los borbones). Sonó el himno, 'Els Segadors', y Plaza Cataluña cantó al unísono con los puños alzados. Los mallorquines y balears reconocibles por su forma de hablar, también. Y fueron sonando más canciones: una versión de 'L'Estaca' de Lluís Llach o el single que los catalanes Txarango escribieron expresamente para el referéndum.

Lágrimas de emoción

El momento más emocionante, para los independentistas y los no independentistas, fue cuando Els Amics de les Arts salieron al escenario y cantaron junto al Orfeo Català una de sus canciones más famosas solo a piano y voz: 'Lousiana o els camps de cotó'. La gente enmudeció y algunos lloraron de

emoción. Los mallorquines asistentes (hay que recordar que el concierto se hizo en el tramo de los Países Catalanes) mostraron su emoción: "Pero qué guapo..." o "Simplemente increíble". Al finalizar la canción, llegó un momento esperado: las 17:14.

Tanto la Plaza Cataluña como el tramo de la Ronda de Sant Pere para los no catalanes se llenaron con los gritos de "Votarem!" o "¡Independencia!". Pasó una lona gigantesca con la consigna de la 'Diada del Sí' y la gente siguió gritando eufóricamente. En la ronda, por ejemplo, estaban los miembros de Més per Mallorca Lluís Apesteguía y Miquel Gallardo que aplaudieron la situación. "Los catalanes se merecen votar", declararon.

Pero no todo fueron gritos y júbilo. Antes de la manifestación inmóvil (una masa de un millón de personas es difícil de poner en marcha) se realizó un minuto de silencio en memoria de las víctimas de los atentados de Barcelona y Cambrils del pasado 17 de agosto. El día anterior, el presidente del Parlament balear, Balti Picornell, había asistido al homenaje realizado a los Mossos de Esquadra que había organizado el Parlament catalán.

Así estuvieron unos minutos los mallorquines y el resto de asistentes, gritando y aplaudiendo tanto por la realización del referéndum como para el "Sí" a la independencia de Cataluña. Poco a poco, la gente se fue moviendo para buscar a sus conocidos, irse a casa o al hotel, o incluso irse a los conciertos que se llevarían a cabo en el Arc de Triomf que servirían como cierre de la Diada de Cataluña.

PARTIDOS

Més per Mallorca asiste a los actos de la Diada invitado por ERC

► Una expedición de Més per Mallorca se desplazó este fin de semana a Barcelona para participar en los actos de la Diada, invitados por Esquerra Republicana. Miquel Ensenyat, Vicenç Vidal, Lluís Apesteguía y Miquel Gallardo hicieron ayer su ofrenda floral a Rafel Casanova, un ritual parecido al que se celebra en Palma el 30 de diciembre con el Rei en Jaume en la Plaza de España de Palma. Después se hicieron la foto de recuerdo en el Arc de Triomf con algunos de sus anfitriones.

El día antes, el domingo, asistieron al acto institucional con motivo de la Diada Nacional de Cataluña junto al Passeig del Born. Allí compartieron espacio con el presidente el Parlament balear, Balti Picornell. Después de este acto, se desplazaron junto a los miembros de Esquerra Republicana al Fossar de les Moreres, donde hicieron un homenaje a los caídos el 1714 contra los ejércitos borbonicos, cuando Cataluña perdió su independencia. En este lugar, Ensenyat destacó que ahí "están enterrados los soldados mallorquines que ofrecieron su ayuda a los catalanes en esa batalla". Los miembros de Més explicaron que la intención del viaje era "ofrecer el apoyo del partido a la celebración del referéndum catalán".

BERTO SAGRERA BARCELONA

12 Septiembre, 2017

PÁGINAS 2 A 6

12 Septiembre, 2017

UNA DIADA MARCADA POR EL REFERÉNDUM DEL 1-0

Los partidarios de la independencia muestran su fuerza en la calle

► Cientos de miles de personas toman el centro de Barcelona

Redacción/EFE

Eran las tres de la tarde y decenas de terrasenses, muchos de ellos con "estelades" a modo de capa, se encaminaban hacia las estaciones de trenes para viajar a Barcelona. Cientos de egarenses participaron ayer en una Diada que no era una Diada cualquiera: era la última antes de la cita del 1 de octubre, del referéndum de independencia. Era la de mayor importancia histórica de los últimos treinta años. Se trataba de la "Diada del Sí", como se encargaba de dejar claro la Asamblea Nacional Catalana (ANC) en sus carteles anunciadores, en los que había inscritas dos fechas: la de ayer 11 de septiembre, y la del 1 de octubre. La ANC y la Guardia Urbana de Barcelona hablaron de un millón de asistentes. El diario El País, de medio millón.

Al margen de la habitual guerra de cifras, lo cierto es que había cientos de miles de personas ayer en las calles del centro de Barcelo-

na. Cientos de miles de personas que guardaron un minuto de silencio en memoria de las víctimas de los atentados terroristas perpetrados el 17 de agosto en Las Ramblas y en Cambrils.

Cientos de miles de personas que gritaron "independència" decenas de veces, y que gritaron "votarem" otras tantas. Y que formaron una cruz de multitudes en el Passeig de Gràcia y la calle de Aragó. Y que oyeron a Jordi Sánchez, presidente de la ANC, declarar en el escenario de Plaça Catalunya que "el pueblo catalán ha ganado de nuevo la calle" y que se ha creado "una nueva legalidad". Las resoluciones del Tribunal Constitucional, advirtió, ya no les vinculan. "De todas las revoluciones posibles, la que hacen los catalanes es la mejor de todas, la de las sonrisas, porque nos llevará al referéndum el 1 de octubre", dijo. El Orfeó Català había cantado "Els segadors".

Según las cifras de la ANC, al mediodía las inscripciones para los tramos de la marcha superaban las 450.000 y más de 1.800 autocares

estaban en ruta desde diversos puntos de Catalunya camino de la capital. Todos los tramos de la concentración estaban llenos, pero la organización habilitó un tramo 0 para aquellas personas que quisiesen inscribirse en el último momento y no pudiesen asistir al acto.

Antes, por la mañana, la tradicional ofrenda floral a Rafael Casanova dio mucho de sí en gestos y declaraciones. Allí estuvo Artur Mas, expresidente de la Generalitat, vaticinó que el 1 de octubre será "un éxito" y llamó a los independentistas a hacer "un esfuerzo final" y a "acumular fuerzas" frente a lo que consideró "intolerancia" del Gobierno español, según la agencia EFE. Como mucho otros, Artur Mas señaló que la Diada se iba a convertir en el "preámbulo" del éxito del referéndum. Estamos, dijo, en el "esprint final".

LA OPOSICIÓN DEL ESTADO

"Ha costado mucho llegar hasta aquí. La oposición del Estado y del Gobierno son fuertes y duras, muy intransigentes e intolerantes, pero

un pueblo determinado a hacer valer su voz y a votar, que tiene las instituciones al lado y a los políticos dispuestos a llegar hasta el final, un pueblo así se sale con la suya", declaró Mas.

Aunque ayer el presidente de la Generalitat, Carles Puigdemont, evitó cargar contra los ayuntamientos que "legítimamente han optado por no colaborar", el Govern había trasladado en los últimos días

a los consistorios una alta porción de responsabilidad para el desafío del 1-0, para que cedan espacios municipales como colegios electorales en una consulta suspendida por el Tribunal Constitucional.

Ayer por la mañana, junto al monumento a Rafael Casanova, Carles Puigdemont coincidió con Ada Colau, alcaldesa de Barcelona, y Núria Marín, primera edil de l'Hospitalet de Llobregat. Marín pidió a

EL DATO

2.500 voluntarios

Unos 2.500 voluntarios, según la ANC, trabajaron ayer en la manifestación de la Diada

Puigdemont que deje tranquilos a los alcaldes, según confirmó a EFE la propia alcaldesa. Unas horas antes el presidente había emplazado a los asistentes a un acto de la ANC a que presionasen a sus alcaldes para que no impidiesen el voto.

Puigdemont aseguró ayer que no tiene "miedo" a ser detenido por desobedecer al Estado y explicó que ya se están preparando "alternativas" para poder votar en aque-

llos municipios que no colaboren. Y se mostró "abierto" a dialogar con Mariano Rajoy, presidente del Gobierno español, "hasta el último minuto"; eso sí, a dialogar sobre los términos de un referéndum. Seguramente, el Tribunal Constitucional suspenderá hoy la ley de transitoriedad jurídica aprobada la semana pasada en el Parlament para "desconectar" a Catalunya de España tras el referéndum. ►

Minyons de Terrassa actuó ayer por la tarde durante la masiva Diada celebrada en Barcelona. ALBERTO TALLÓN

CAMISETAS

300.000

La ANC afirmó que agotó las camisetas. Vendió 300.000

No en tinc cap mena de dubte: les successives manifestacions de l'Onze de Setembre mostren any rere any la millor cara del sobiranisme. De fet, constitueixen l'autèntic pulmó moral del moviment civil a favor de la llibertat de Catalunya.

Gent de tota edat i condició que han vingut a la manifestació procedent de tot arreu. Classes mitjanes i classes populars, sobretot. Però el més valuós, fins i tot sent-ho molt, no és, al meu parer, aquesta diversitat, ni tampoc, encara que sigui el que cridi més l'atenció, les impressionants xifres de participació, que converteixen aquestes convocatòries en un fet sense comparació a Europa i el món. Ni la capacitat i el talent organitzatiu infal·libles (que la cadena humana del 2013 travessés el Principat de nord a sud no ho vaig creure possible fins que ho vaig veure). Per mi, el millor, el més reconfortant, és l'esperit d'aquestes manifestacions. De qualsevol de les sis que portem. Formar-ne part, amb el seu ambient familiar, amable i amigable, és un autèntic plaer, una cita presidida per la cordialitat i el bon humor, a la qual molts assisteixen amb els amics o la família.

S'ha tingut, a més, en aquesta Diada un commovedor record per a les víctimes de la Rambla de Barcelona i de Cambrils. Després l'Orfeó Català va cantar *Els segadors* i la seva música i lletra van ressonar a la pedra i els vidres dels edificis que envolten la plaça de Catalunya, fet que va pro-

Anàlisi

Marçal Sintes

PERIODISTA. PROFESSOR DE BLANQUERNA-COMUNICACIÓ (URL)

Somriures entre ombres

«Fins aviat», vaig dir a un alcalde a favor del referèndum; «Si encara hi sóc», va fer

vocar un efecte imponent. El president **Puigdemont**, com altres membres del Govern, també hi era. Es va situar just a l'epicentre de la reivindicació, com si volgués absorbir la colossal energia que s'hi condensava.

Ànsia de canvi

La majoria dels homes i dones, avis i joves, que eren al carrer, han entrat en això perquè han arribat a la conclusió que les coses no podien seguir com estaven, que calia canviar-les. I perquè el Govern de Rajoy només els ha dit que o renunciïn i demanen perdó o que s'atinguin a les «terribles» conseqüències. Vam tornar a veure la gent contenta, alegre. Justament va ser arran d'aquestes ma-

nifestacions que el moviment civil a favor del dret d'autodeterminació va ser batejat com la revolució dels somriures, un apel·latiu del qual alguns es burlen, i que és exacte.

No obstant, aquesta vegada també hi va haver un evident rerefons d'inquietud i preocupació que cadascú portava com podia. En la mirada, sempre determinada, de molts dels manifestants s'intuïa que les coses no són com les altres vegades. El Govern, un grup de membres del Parlament, centenars d'alcaldes, milers de col·laboradors s'exposen a ser castigats durament per organitzar o fer possible el referèndum.

Les ombres són denses i ens envolten. I cadascú, deia, ho porta com pot. Són molts els que recorren a la ironia. Com un alcalde compromès amb el referèndum. A l'acomiar-me'n amb un «iFins aviat!», va replicar: «Fins aviat... si encara segueixo aquí». Poc després, el saxòfon de **Pep Poblet** entonava el *Que tinguem sort* de **Lluís Llach**, i la gent cantava unida. ≡

EL DESAFÍO INDEPENDENTISTA

Agentes de los Mossos d'Esquadra controlan en la Gran Vía el acceso a la manifestación de ayer en Barcelona. / GIANLUCA BATTISTA

Una manifestación blindada

JESÚS GARCÍA, Barcelona
Barcelona acogió ayer la celebración de la Diada con un despliegue policial masivo, pero discreto. La alerta causada por el atropello masivo de La Rambla —que el 17

de agosto dejó 15 muertos en la ciudad— sigue muy presente. El dispositivo de seguridad, de hecho, tuvo características similares al que se activó, con éxito, durante la manifestación masiva de rechazo al

atentado terrorista. La ausencia de incidentes es uno de los signos de cada 11 de septiembre y esa tónica se repitió ayer. El fuerte clima de tensión provocado por la proximidad del referéndum, sin embargo,

tuvo otros efectos: el Cuerpo Nacional de Policía (CNP) desplegó un helicóptero —para “proteger los intereses del Estado”— que sobrevoló el centro y provocó los silbidos de protesta de los asistentes.

La manifestación de la tarde, con epicentro en la confluencia del paseo de Gràcia y calle de Aragó —pero que desbordó el centro de Barcelona— concentró los principales esfuerzos del despliegue organizado por los Mossos d'Esquadra y la Guardia Urbana. Si cualquier Diada requiere de un operativo amplísimo, la primera Diada después de los atentados del 17-A ha precisado un esfuerzo extra. La presencia de operativos de uniforme, sin embargo, fue discreta en el núcleo de la concentración, dirigida por las entidades independentistas.

Fuera de ese primer grupo aparecían las dotaciones de la Brigada Móvil (antidisturbios) y de la ARRO (área de recursos operativos) de los Mossos. La policía también cruzó, a modo de barrera, coches patrulla en calles del centro como Casp o Portal de L'Àngel. Esa estrategia ya se empleó en la marcha del 26 de agosto de rechazo a los atentados yihadistas, en la que se colocaron autobuses articulados para bloquear el paso a lado y lado de la Diagonal.

Por motivos de seguridad, los parlamentos se celebraron en la plaza de Catalunya, que por perímetro resulta más fácil de controlar que el lugar previsto inicialmente: Aragó con paseo de Gràcia. Por encima de toda esa zona sobrevolaron, durante la tar-

de, helicópteros de las fuerzas de seguridad. Como el del Cuerpo Nacional de Policía, cuya presencia “está autorizada y no supone una interferencia con la tarea de los Mossos”, defendió un portavoz. El objetivo del helicóptero era proteger “los intereses y sedes

del Estado en Barcelona” ante el riesgo de que pudieran ser atacados. Fuentes del CNP señalaron que, en los próximos días, se reforzará el control de la frontera marítima y terrestre por temor a la llegada de “activistas de otros países” que pretendan irrumpir, con

violencia, en las jornadas previas al referéndum del 1 de octubre.

Pese al clima de tensión política, la manifestación discurrió en un ambiente cívico y festivo. A última hora, ni a los Mossos ni a la Guardia Urbana les constaban incidentes significativos. Tan solo se produjo una “pequeñísima avalancha” de personas en un punto de la marcha que pudo ser controlada rápidamente, según la policía local. La protesta organizada por Arran —un grupo anticapitalista e independentista vinculado a la CUP— acabó con la quema de una bandera española, una francesa y otra de la Unión Europea.

A través de Twitter, los Mossos pidieron a los asistentes “estar atentos a las indicaciones de la entidad organizadora y de los cuerpos de emergencias” y, también, vigilar sus pertenencias. Las autoridades habían recomendado acudir con tiempo suficiente y en transporte público, en previsión de que las entradas y salidas de Barcelona estuvieran colapsadas por la Diada y por el regreso a casa tres el puente.

Emotivo recuerdo a las víctimas de los atentados

La proximidad con la convocatoria del referéndum el 1 de octubre y la aprobación, la semana pasada en el Parlament, de la ley de desconexión marcaron indiscutiblemente la Diada de ayer. Pero la manifestación de Barcelona llegaba también tras los atentados yihadistas que sufrieron la capital y Cambrils la tarde y noche del 17 de agosto.

De ahí que la Assemblée Nacional Catalana (ANC), organizado-

ra de la manifestación, quisiera arrancarla dando “máxima relevancia al recuerdo de las víctimas”, 16 de ellas mortales. A las cinco de la tarde, desde la tarima de la plaza de Catalunya se invitó a los participantes a guardar un minuto de silencio que resultó impresionante. Entre centenares de miles de personas solo se escuchó el ruido de los helicópteros de las fuerzas de seguridad. Un atronador aplauso rompió el sonoro silencio que puso la piel de

gallina. En algunos tramos, la gente gritó “¡i-inde-independencia!”, pero solo fueron unos segundos, antes de que el Orfeó Català interpretara *Els Segadors*, a lo que los manifestantes se sumaron masivamente.

El recuerdo de los atentados también estuvo presente en las grandes lonas que se desplegaron y avanzaron hacia el centro de la cruz que dibujaba la manifestación. De las cuatro lonas, además de la imagen de una urna y dos enormes “sí”, la cuarta, que salió de la plaza de Catalunya mostraba una gran paloma de la paz y el texto “Paz y libertad”. / C. BLANCHAR

Fosforescència

MÀRIUS SERRA

Fosforescència

EL MIRADOR

Màrius Serra

A la una del migdia, un restaurant especialitzat en pollastres del carrer Nàpols és ple de gom a gom de manifestants, agrupats en taules llargues. A les tres un segon torn del mateix perfil pren el relleu. Als respatllers de moltes cadires penen les motxilles grogues amb el pack oficial de la manifestació: la samarreta fosforescent i el vano del sí (el vano o Albano?, em pregunta una seguidora dels mots encreuats). Som a unes quantes illes de la zona perimetrada de seguretat. Fa una certa impressió veure la tirallonga d'autocars

Arribo al meu tram, el 306. Quan la cosa engega, el minut de silenci per les víctimes de l'atemptat del 17-A és, de llarg, el moment més solemni. La gernació, fins ara alegre i sorollosa, calla disciplinadament. Quan ja començo a tèmer que en qualsevol moment sonaran els primers compassos del *Cant dels ocells*, oh sorpresa!, tot s'atura. Tot llevat dels helicòpters que ens sobrevolen i compassen el commovedor silenci amb el batre de les seves hèlices. En són metrònom i amb la seva monòtona percussió contribueixen a ressaltar la magnitud del silenci ciutadà. Després, l'espera adopta una banda sonora eclèctica, que enllaça el cant dels Segadors amb la sensacional *Louisiana o els camps de cotó* amb Els Amics de les Arts i l'Orfeó Català. Enguany, les instruccions

DAVID AIROB

Un jove portant una estelada al passeig de Gràcia

El batre de les hèlices dels helicòpters contribueix a remarcar la magnitud del minut de silenci

aparcats en segona fila al carrer Bruc. Falten dues hores pel moment fosforescent i l'Eixample és una gigailla pacificada al costat de la qual qualsevol superilla és una miniatura. La gent menja entrepans asseguda a les àmplies voreres del passeig de Sant Joan. Una àvia repassa amb els seus nets totes les manis que figuren a l'esquena de la samarreta oficial: "la teva germaneta va néixer entre la Via i la ve baixa", li diu. Els Mossos tallen el carrer Aragó amb tres vehicles en ziga-zaga.

de la performance multitudinària són relativament senzilles, de manera que els últims moments abans de les 17.14 s'allarguen una mica. Però, a diferència d'altres edicions, la megafonia està ben ajustada i abasta molts dels trams, com a mínim els del passeig de Gràcia. L'espera de la pancarta que ens ha de passar pel damunt s'allarga. Al sol, fa calor. Tornen els cànctics habituals, una rossa bona ànima ens ruixa amb un polvoritzador d'aigua i un voluntari de l'ANC es posa un tricorni de plàstic i un bigoti de pega per distreure el personal. La gent diposita monedes i bitllets (de 10 euros o de 20, fins on puc clissar) a les urnes de cartó de la caixa de resistència, en solidaritat amb els condemnats.

Quan, finalment, arriba la pancarta zenital, comença el joc de samarretes. Al meu costat, uns joves canten una cançó dels Oques Grasses que diu "Els passos importants es fan sense roba" mentre es treuen la samarreta i es posen la fosforescent. D'altres se l'entaforen al damunt de la que ja portaven, però ho fan amb molt de glamur, tal com afirma una cinquantina desacomplexada de Sant Adrià del Besòs que es diu Xènia. El pas de la pancarta per damunt dels nostres caps transforma la diversitat en fosforescència. Em recorda el paisatge humà de les finals de la Copa del Rei que el Barça ha jugat amb l'Athletic. L'afició culer acostuma a comparèixer lluint samarretes de diversos colors mentre que els bilbaïns van tots amb la mateixa. Sota el pal·li pancartista, entrem culers i sortim bilbaïns. Algú intenta adaptar el cant de l'in-inde-independència a fosforescència, però no cola.●

PROCÉS SOBIRANISTA

Els inscrits a la Diada arriben als 360.000

Les entitats desplegaran voluntaris l'Onze de Setembre per omplir la caixa de solidaritat

NÚRIA ORRIOLS
BARCELONA

La suspensió del referèndum pel Tribunal Constitucional no tindrà cap efecte. Aquest és el missatge que ahir, un cop l'alt tribunal va suspendre l'1-O, van llançar les entitats sobiranistes per esperonar la mobilització de l'Onze de Setembre i donar suport al Govern per posar les urnes tot i les accions de la fiscalia. Jordi Sánchez (ANC) i Jordi Cuixart (Òmnium) van anunciar que ja són 360.000 els inscrits a la manifestació organitzada al passeig de Gràcia amb Aragó de Barcelona i que les perspectives són "positives" per fer la Diada "més massiva". L'ANC i Òmnium han situat la mobilització com un termòmetre del moviment sobiranista en suport al referèndum de l'1 d'octubre, amb el lema del sí a la independència però també la crida de "referèndum és democràcia" per defensar el dret a votar l'1-O.

Les entitats també van anunciar, en el marc d'una roda de premsa al Parc de la Ciutadella, que durant la mobilització de la Diada desplegaran voluntaris per recollir aportacions per a la caixa de solidaritat. Aquesta iniciativa per sufragar les multes dels condemnats pel Procés ha reunit "més de 850.000 euros", però esperen "triplicar" aquesta xifra en els pròxims dies, segons van explicar. "Com a país demostrarem ben aviat la capacitat de fer front a tots els atacs", va dir Sánchez, que va afegir: "El referèndum no està en venda".

Aquesta és la resposta que han articulats l'ANC i Òmnium davant dels embargaments del Tribunal de Comptes als responsables del 9-N, pel qual no només estan acusats l'expresident Artur Mas i tres dels seus exconsellers, sinó una desena més de càrrecs. L'ampliació del nombre d'acusats es va anunciar el 5 de setembre, just un dia abans del ple en què s'havia d'aprovar la llei del referèndum. La fiscalia també demana mesures cautelars d'embargament de béns als consellers, al president, Carles Puigdemont, i al

La mobilització de l'Onze de Setembre de l'any 2015 va ser una concentració a l'avinguda Meridiana de Barcelona. MANOLO GARCIA

vicepresident, Oriol Junqueras, en la querella que va admetre ahir a tràmit el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per la convocatòria de l'1-O.

Malgrat les mesures judicials, les entitats sobiranistes, juntament amb la presidenta de l'AMI, Neus Lloveras, es van mostrar convençudes ahir que l'1-O tirarà endavant amb el suport de la majoria d'ajuntaments i la ciutadania. Per a Cuixart, el Tribunal Constitucional no té cap "prestigi ni reconeixement" a Catalunya i la gent no es quedarà a casa per les "amenaces" de l'alt tribunal. "Fer un referèndum no és cap delictes", va assegurar el president d'Òmnium. Sánchez també va referir-se a la reacció del govern espanyol davant l'aprovació de la llei

**Resposta
ANC i Òmnium
afirmen que
el TC no serà
"cap
impediment"
per fer l'1-O**

del referèndum i la convocatòria de l'1-O. A parer del líder de l'ANC, el fet que la Moncloa no hagi activat la suspensió de càrrecs electes –una prerrogativa que té el TC– demostra que creu que no tindrà efecte. "Si ho fan –va afirmar– els nostres representants continuaran realitzant la seva tasca". "Rajoy vol evitar donar aquest missatge de debilitat, demostrant que ha perdut el control efectiu" del territori, va dir.

Els detalls de la Diada

Les entitats sobiranistes també van explicar els detalls logístics de la Diada. La Diada començarà a les 17.14 –l'organització recomana ser al tram assignat a les 16.00 h–, moment en el qual quatre lones de 16 x 16 metres es traslladaran des dels

Puigdemont crida a participar en la mobilització de la Diada

La mobilització de la Diada tornarà a comptar amb la presència del Govern de Catalunya. Hi assistiran el president de la Generalitat, Carles Puigdemont, i el vicepresident, Oriol Junqueras, a més de tots els consellers i la presidenta del Parlament, Carme Forcadell. Només Joaquim Forn, conseller d'Interior, no assistirà a la manifestació. Per obligacions del càrrec, haurà de ser al capdavant de la direcció del dispositiu de seguretat de la jornada. Ahir, a través d'un vídeo a Twitter, Puigdemont va cridar a participar-hi per reivindicar el dret a decidir el futur dels catalans. "Tenim convocat un referèndum d'autodeterminació per a l'1 d'octubre i tenim un nombre creixent de dificultats", va dir Puigdemont. El president va demanar una "resposta massiva" a l'onada d'"amenaces" i querelles de l'Estat contra els impulsors del referèndum. "Perquè l'1-O sigui un èxit és clau que per la Diada siguem molts", va concloure.

vèrtexs del signe de suma fins al centre –a la cruïlla del passeig de Gràcia i el carrer Aragó–. Aquestes lones representaran els valors de pau, democràcia i compromís amb la construcció de la nova República. Després, els parlaments es faran en un escenari situat a plaça Catalunya, en què actuaran la Companyia Elèctrica Dharma, els Amics de les Arts i l'Orfeó Català, amb més de 70 cantants, que posaran música a la mobilització. Pep Poblet interpretarà *El cant dels ocells* en record de les víctimes dels atemptats de Barcelona i Cambrils i més tard, com cada any, Òmnium organitza la Festa de la Llibertat, amb Txarango, Jarabe de Palo i Els Pets. Un cop més, les entitats volen que la Diada sigui una empena per al Procés. ■

La campanya de la CUP: "Ara comença el mambo!"

La CUP va recuperar la furgoneta de la campanya electoral del 2015 per llançar-la per un barri, una metàfora per simbolitzar la fi del Procés, un cop aprovades les lleis de desconexió. David Fernández, Quim Arrufat i Gabriela Serra empenyen el vehicle, abans que Anna Gabriel pronunciï el lema de la campanya. També hi surt Joan Coma trencant i batent un ou, en una al·lusió a la frase que el va dur a l'Audiència Nacional per sedició.

L'anunci d'Òmnium: "No ens ho impediran: vota!"

Òmnium va inundar el metro, busos, quioscos i carreteres amb uns cartells que animen a votar. Sense esmentar directament el referèndum de l'1-O, l'eslògan és prou explícit: "No ens ho impediran: vota!" L'entitat independentista emmarca aquesta acció en la campanya *Crida per la democràcia*, que vol denunciar l'actitud del govern espanyol amb Catalunya i defensar el referèndum com la via per desencallar el conflicte.

9 Septiembre, 2017

#CATALUNYA **LIBERTAT**

La Diada, "primera part" de l'1-0

■ L'ANC celebra que la llei del referèndum obri la porta a la "desvinculació" i crida a respondre les amenaces espanyoles amb un Onze de Setembre massiu ■ Ja hi ha 360.000 inscrits

Emili Bella
BARCELONA

I ara, la Diada. L'1-0 tindrà en l'11-S la primera part. En aquests termes va plantejar ahir el president de l'Assemblea Nacional Catalana (ANC), Jordi Sánchez, la sisena manifestació sobiranista massiva consecutiva de l'Onze de Setembre, que vol ser una "onada de confiança" per rematar la feina feta pel Parlament i el govern, després que dimecres aprovessin i convoquessin, respectivament, el referèndum sobre la independència. Faltaran vint dies per votar.

L'entitat convocant va avançar ahir que ja hi ha més de 360.000 persones inscrites als trams que formaran una creu al passeig de Gràcia amb Aragó. L'any passat, a quatre dies de la mobilització hi havia apuntades unes 282.000

persones. A hores d'ara hi ha 1.800 autobusos confirmats. Enguany, a part de realçar els valors democràtics de l'1-O, també es vol expressar el compromís de construir un país de pau, especialment després dels atemptats gihadistes a Barcelona i Cambrils del 17 d'agost.

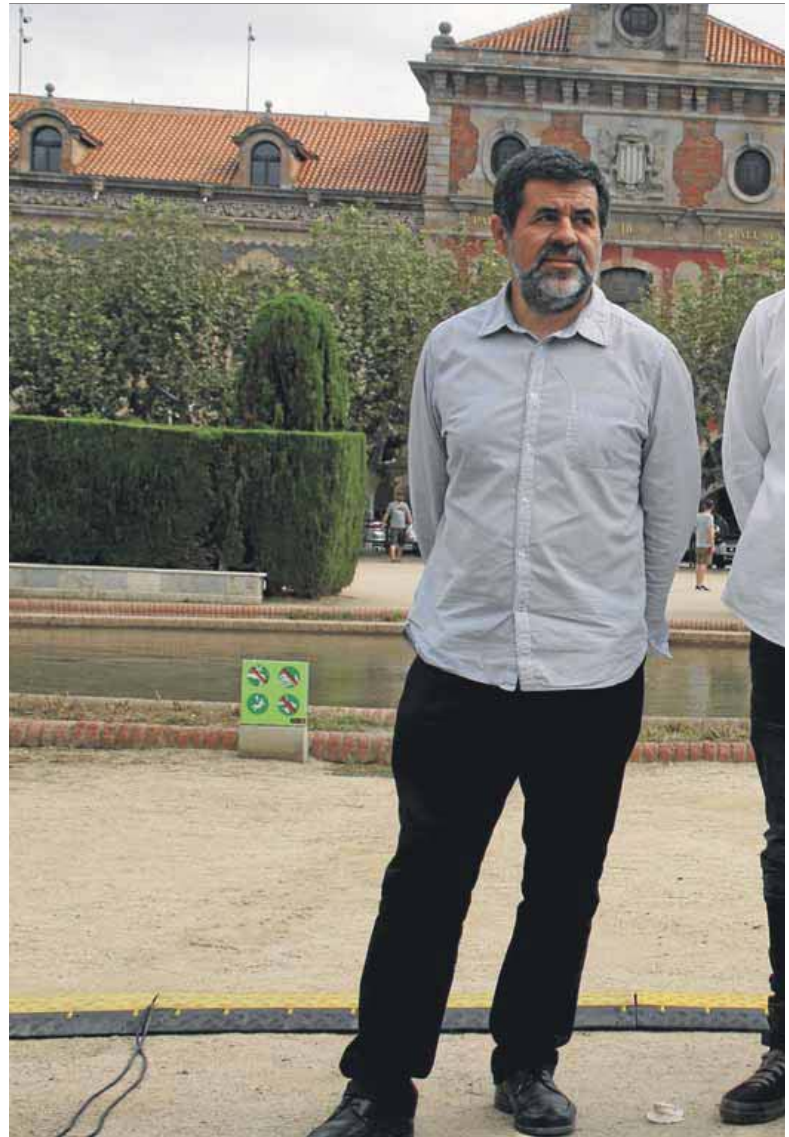
La interpretació d'*El cant dels ocells* que farà el saxofonista Pep Poblet donarà inici a la *caminata* de quatre lones de grans dimensions per sobre de la multitud, que avançaran —a les 17.14 h, és clar— cap al vèrtex de la concentració pels quatre braços de la creu. En dues d'elles apareixerà un sí gegant a la independència, una altra mostrarà un colom amb el lema "Pau i llibertat" i la darrera proclamarà que "Referèndum és democràcia".

L'onada de confiança que comentava Sánchez

xocarà amb l'"onada d'amenaces, d'obstacles, de querelles, d'utilització de les clavegueres de l'Estat" que ahir va descriure Carles Puigdemont en un missatge que va difondre a Twitter per anunciar que ell hi serà i per instar a donar una resposta "a la catalana" a l'embat de l'Estat, és a dir, de manera cívica, festiva i democràtica. És el segon any consecutiu que un president de la Generalitat participa en la manifestació.

Guanyant la partida

Segons Puigdemont, aquesta diada nacional tindrà "unes condicions diferents" de les cinc edicions anteriors perquè el referèndum que tant reclamaven les manifestacions ja ha estat convocat i perquè existeixen "dificultats" interposades "pels que no entenen que votar i demanar que la gent parti-

cipi és democràcia". El dirigent de l'ANC va advertir que l'Estat "ha perdut el control efectiu de la seva autoritat" a Catalunya i "això és haver començat a guanyar la partida". D'aquesta manera explica Sánchez que ni un "prudent" Tribunal Constitucional (TC) ni el govern espanyol no s'hagin atrevit a suspendre l'executiu català ni la mesa del Parlament, conscient que no ho acatarien: "Perquè saben

que si en algun moment es decideixen a aplicar aquesta suspensió els nostres representants polítics tornaran a entrar als seus despatxos, a encendre l'ordinador i a continuar treballant." Per Sánchez, la flamant llei del referèndum "obre definitivament la porta a una realitat jurídica desvinculada" de l'Estat.

"No tenen cap tipus d'autoritat moral", reblava el president d'Òmnium

Cultural, Jordi Cuixart. "Versus la seva política de la por i les amenaces, que ningú dubti que el poble de Catalunya no es quedarà a casa perquè el TC amenaci aquella gent que surti al carrer", va sentenciar.

La prova d'aquesta desvinculació és el gest de més de 500 alcaldes que ahir havien fet públic un decret d'alcaldia de suport a l'1-O i els més de 680 ajuntaments que havien garantit a l'Associació de

Les frases

"No renunciarem al referèndum per més sancions que hi hagi, per més multes que ens imposin"

Jordi Sánchez
PRESIDENT DE L'ANC

"Que ningú dubti que el poble de Catalunya no es quedarà a casa perquè el TC amenaci"

Jordi Cuixart
PRESIDENT D'ÒMNIUM CULTURAL

"Seguim un camí molt llarg que va començar el 2009 amb la consulta d'Arenys de Munt"

Neus Lloveras
PRESIDENTA DE L'AMI

Les xifres

1.800

autocars provinents d'arreu del país ja estan confirmats per traslladar manifestants fins a Barcelona.

680

ajuntaments han garantit a l'AMI la disponibilitat de locals de votació per al referèndum de l'1 d'octubre.

4

lones de 16x16 metres es faran córrer per sobre de la multitud fins a la cruïlla del passeig de Gràcia amb Aragó.

Jordi Sánchez, Jordi Cuixart i Neus Lloveras, ahir, davant del Parlament, revelant els detalls de la manifestació de la Diada ■ ACN

Municipis per la Independència (AMI) la disponibilitat dels locals de votació, unes dades que va actualitzar la presidenta de l'entitat municipalista independentista, Neus Lloveras. L'alcalde de Vilanova i la Geltrú es va referir a la llei del referèndum com un "gran acte de sobirania" i va demanar que la manifestació de dilluns sigui "la més massiva" dels últims anys.

Actuacions musicals

Cuixart i Lloveras, dirigents de les entitats col·laboradores de la Diada, flanquejaven el líder de l'ANC, que va presentar davant del Parlament els detalls de la Diada, que concentrarà les intervencions a la plaça de Catalunya. Un dels moments centrals de l'acte seran les

actuacions d'Elèctrica Dharma i d'Els Amics de les Arts, que compartiran escenari amb més de setanta cantaires de l'Orfeó Català. D'altra banda, Òmnium organitzarà la XVII Festa per la Llibertat al passeig de Lluís Companys, amb concerts de Judit Neddermann, Jarabe de Palo, Txarango, Els Pets i Green Valley.

Per fer més passadora la calor i l'aglomeració, l'organització repartirà milers d'ampolles d'aigua amb la imatge d'un sí etiquetat en diferents llengües, com el de les samarretes d'enguany. Precisament, Sánchez piulava ahir una fotografia de cues de ciutadans formades davant de la seu de l'ANC per comprar a última hora la peça de roba fluorescent. Tot a punt. ■

Col·lecta per als perseguits pel 9-N

El compte de la caixa de solidaritat activada per l'ANC i Òmnium per ajudar a pagar la fiança superior als 5 milions d'euros a l'expresident de la Generalitat Artur Mas i altres exalts càrrecs del govern per l'organització del procés participatiu del 9-N de 2014, ja ha superat els 800.000 euros. Dimecres passat eren 450.000. Jordi Cuixart i Jordi Sánchez va invocar ahir el valor de la solidaritat per fer una crida a fer pinya i contribuir econòmicament a sufragar el pagament. Un eixam de voluntaris es desplegarà per cada un dels trams de la manifestació de la Diada perquè els assistents puguin fer-hi aportacions.

Sánchez i Cuixart van fer referència als lemes "Mai ca-

minaràs sol" i "Quan en toquen a un ens toquen a tots" utilitzats en les marxes d'acompanyament dels encausats a declarar davant del Tribunal Superior de Justícia, unes proclames que "prenen més sentit que mai".

La vigília de l'aprovació de l'1-O, el Tribunal de Comptes va citar els càrrecs perseguits pel dia 25 perquè s'efectuï una "liquidació provisional" dels cinc milions, en considerar que van perjudicar l'erari públic. "No renunciarem al referèndum per més sancions que hi hagi, per més multes que ens imposin, per més embargaments que es portin a terme. Ni la democràcia ni el referèndum estan en venda", va advertir el president de l'ANC.

L'APUNT**Operació Domènech i Montaner**

Maria Palau

Gaudí els ha eclipsat a tots. Fins i tot a un arquitecte tan personal com Lluís Domènech i Montaner, autor d'edificis emblemàtics com el Palau de la Música o l'hospital de Sant Pau (tots dos declarats patrimoni de la humanitat per la Unesco). Gaudí va ser el més gran de tots, però això no treu que Domènech i Montaner es mereix un coneixement i un reconeixement molt

més sòlid del que ha tingut fins ara. I en això estan les ciutats de Barcelona, Reus i Canet de Mar, que s'han aliat per estudiar-lo i divulgar-lo en profunditat. Han creat la Taula Domènech i Montaner i ja han acordat una colla de projectes que contribuiran a apreciar millor el patrimoni d'aquest arquitecte del qual el 2023 es compliran 100 anys de la seva mort.

POINT MADE

Maria Palau

Domènech i Montaner

Gaudí eclipsed them all. Even the likes of such a singular architect as Lluís Domènech i Montaner, creator of emblematic buildings as the Palau de la Música or the Hospital de Sant Pau (both declared World Heritage Sites by Unesco). Gaudí was the greatest of all, but that should not stand in the way of Domènech i Montaner becoming better known and gaining more recognition than he has had so far. In this the cities of Barcelona, Reus and Canet de Mar agree, and have allied to delve into and disseminate his work in greater depth. They have created the Taula Domènech i Montaner and have already agreed on a group of projects to better appreciate the heritage of this architect, 100 years after his death.

CARME SERRALLONGA

Integrant de l'equip de l'Institut-Escola republicà, va ser figura clau de la coeducació i l'ensenyament del català sota la dictadura franquista, i el seu treball coratjós esclata amb la creació de l'Escola Isabel de Villena

Els antics alumnes de l'Escola Isabel de Villena, els que hi van anar a partir de finals de la dècada dels cinquanta, recorden la visita inesperada de l'inspector quan l'escola tot just començava a ser mixta; llavors, els nens corrien per ocupar una classe buida. Carme Serrallonga, la directora, que el 8 de març del 1939 havia fundat la Isabel de Villena, el primer centre escolar del país on s'havia tornat a ensenyar en català (canviant al castellà quan de sobte també apareixia la visita sorpresa), i on nens i nenes van poder tornar a estudiar junts, sortia a rebre l'inspector. Quan l'autoritat franquista li preguntava que què hi feien aquells nens sols allà, ella li explicava que eren nens amb problemes i que per això hi eren. Quan l'inspector se n'anava, els nens tornaven amb les nenes. Ja hi estaven acostumats. I aquesta era la tònica general, dissimular davant dels franquistes i anar amb compte en un moment en què tant la coeducació com ensenyar en català estaven prohibits.

Just acabada la Guerra Civil, un grup de pares i professors del desaparegut Institut-Escola republicà, adonant-se del viatge que adquiria tot plegat amb la victòria dels nacionals, havia fet un encàrrec difícil a la pedagoga i traductora Carme Serrallonga i Calafell (Barcelona 1909-1997): mirar de fundar una escola amb els valors del moviment renovador de l'Institut-Escola, que tanta volada havia agafat durant la República i en el qual Serrallonga havia participat de manera activa. Només una persona de caràcter fort, amb una formació sòlida, podia afrontar un repte que no tan sols va posar en marxa sinó que va tirar endavant amb èxit.

Vendre la casa per l'escola

La Isabel de Villena, malgrat les inspeccions i les dificultats econòmiques pròpies de la postguerra, va sobreviure. En una ocasió, la fundadora s'havia arribat a vendre casa seva per afrontar els pagaments. Carme Serrallonga era conscient que encapçalava un projecte a contracorrent, la primera escola que, després de la guerra, donava continuïtat als valors de les antigues escoles republicanes. Tot eren problemes, però tothom que hi participava va posar el seu gra de sorra. La Isabel de Villena havia començat sent una escola només femenina, amb les nenes anant a classe a casa dels mestres. Més endavant es van poder instal·lar en una torre del carrer Emancipació de Barcelona. Es tractava d'una escola austera, però els pares i els alumnes l'adoraven. L'esforç valia la pena. L'escola era un petit oasi: la creativitat s'estimulava a través del teatre, les arts plàstiques... Serrallonga els feia estimar els llibres, la cultura. Les classes de música tenien lloc al Palau de la Música. La inculcació ideològica o religiosa no existia.

L'any 58 s'havia fundat la branca per a nens (Estudis Eiximenis), on nois i noies per fi estudiaven junts. En aquell racó de la Gàl·lia, un grup de pares, mestres i alumnes havien aconseguit una escola mixta i catala-

na. Altres van anar seguint els seus passos, amb centres mítics com l'Escola Virtèlia (també des del 39) i l'Escola Nausica, Talitha, l'Escola Tagore de Ramon Fuster a Bellaterra... Petits oasis encapçalats per aquesta pionera.

Una traductora ben especial

Carme Serrallonga té una biografia impressionant. A part de mestra va ser traductora. Però no una traductora qualsevol. Va traduir al català obres cabdals com *El pa dels anys joves*, d'Heinrich Böll, *Berlin Alexanderplatz*, d'Alfred Döblin, i també obres d'E.M. Forster, Pirandello... Serrallonga dominava l'anglès, l'alemany, el francès, l'italià, el llatí, el grec clàssic, l'hebreu i l'àrab. Havia estudiat de petita a l'Escola Francesa i se li notava. La seva curiositat no tenia límits. Diuen que poc abans de morir, el 1997, s'havia posat a aprendre rus perquè volia llegir Txékhov en la llengua originària.

Un cop s'havia llicenciat en filosofia i lletres a la Universitat de Barcelona, el 1932 havia participat en la fundació de l'Institut-Escola, però de seguida ho havia deixat per anar-se'n a Madrid. Havia assistit a les classes de Sánchez-Albornoz, Jorge Guillén, Menéndez Pidal... Ella es volia dedicar a la investigació i a la traducció. Era evident que Serrallonga estava destinada a ser una intel·lectual de bandera, que és el que realment va ser. Però aleshores va tenir lloc un fet transcendent. L'esclat de la guerra va ensorrar un món, un món de llibertat que de cap de les maneres aquella pedagoga, que tant devia a l'educació, podia permetre que s'acabés. Perduda la guerra, el 39, rep la proposta d'un grup de pares i professors. L'objectiu: fundar una escola a imatge i semblança de l'Institut-Escola que havia conegut. S'hi va tirar de cap, amb tota la força i una solidesa intel·lectual inèdita. La resta és història.

MARIA CANALS

*Maria Canals va ser la pianista barcelonina
que va convertir Barcelona en capital mundial
del piano gràcies al concurs que va crear el 1954, el
Concurs Internacional de Música Maria Canals Barcelona*

Un cop l'any, a Barcelona, els pianos surten al carrer. Es poden trobar dalt del terrat d'una casa, o d'un hotel, o en diversos punts del passeig de Gràcia, davant de la Casa Fuster i fins i tot a l'intercanviador d'un metro, on la gent s'atura embadalida si té la sort d'ensopegar-hi un pianista amb traça. Forma part d'un dels esdeveniments més exquisits de la ciutat, en què qualsevol aficionat o professional pot tocar un piano de cua. És un fet especial que acompanya els dies que se celebra l'anomenat Concurs Internacional de Música Maria Canals Barcelona, que el 1954 va crear Maria Canals, "fent gala d'una força de voluntat, que –com diu la seva biògrafa, Anna M. Dàvila, a *Maria Canals i Barcelona*–, anys a venir, l'ajudarien a posar en marxa un projecte musical d'abast internacional i absolutament inèdit per a l'Espanya de l'època". Es tractava del primer concurs internacional de l'estat espanyol que havia entrat a la Federació Mundial de Concursos de Música, però el certamen sobretot va assolir un fet encara més inèdit: convertir Barcelona en la capital mundial del piano.

Durant quinze dies, desenes de concursants vinguts d'arreu del món s'esforcen al Palau de la Música (al Petit Palau) per mirar de superar eliminatòries i arribar a la gran final. Al guanyador li toca la rifa: momentàniament es converteix en una celebritat i es passa l'any sencer viatjant fent bolos. Però la causa d'això són el conjunt d'activitats que, des de fa anys, la direcció del Concurs porta a terme, amb gent molt especial al darrere, persones que s'ho estimen i que, d'una manera o d'una altra, van tenir relació amb Maria del Remei Canals i Cendrós (Barcelona, 1914-2010). Alguns la van tenir de professora de piano a l'Acadèmia de Música Ars Nova. El record de les classes de Maria Canals sempre és una barreja de dolçor i duresa.

El primer, amb 14 inscrits

El 1948, amb l'ajut de qui poc després s'havia de convertir en el seu marit, l'advocat, escriptor i crític Rossend Llates –un personatge que mereixeria un article a part–, Maria Canals va crear Ars Nova, una escola de música que de seguida es va con-

vertir en referent, a partir de la qual va sorgir el Concurs de Piano Maria Canals, creat l'11 de juliol del 1954, amb només 14 inscrits, 13 espanyols i un belga.

Maria Canals va saber involucrar molt bé la societat barcelonina en el concurs fent que els participants anessin a les cases a practicar; en cases que tinguessin piano, esclar. Cada família es feia seu el pianista assignat: "Que si el meu ha superat la primera prova, que si el meu ha quedat tercer..." Els cuidaven i mimaven com si fossin fills, tal com passa encara avui. L'acolliment dels pianistes en cases particulars és un fet característic del Concurs Maria Canals. Un fet que recorda als antics alumnes l'afecte amb què, després de les duríssimes sessions de les classes, Maria Canals obria una bombonera i oferia una presa de xocolata al nen o nena. Un detall afectuós que contrastava amb l'exigència extrema de la mítica pianista. De fet, els alumnes destaquen que en tots els calaixos de Maria Canals hi havia molta xocolata, que ella menjava en poques quantitats, però tot el dia en picava. "La xocolata dona energia", deia.

Per contra, alguns devots de Maria Canals, els que cada any segueixen produint el miracle anual del certamen, també recorden la seva fermesa de caràcter, a la vegada que són capaços de transmetre la força de voluntat, com deia Dàvila, de la dona que va aconseguir fundar el concurs sota el franquisme, superant adversitats que ara se'ns faria complicat d'entendre. Hi ha una anècdota que sobresurt de les altres, un detall demostratiu del geni de Canals. En qualsevol publicitat del concurs, en el programa d'actes, en el llibret de la final... en cap lloc no hi pot faltar el nom de la ciutat, Barcelona. Maria Canals s'enfadava extraordinàriament si els seus ajudants s'oblidaven d'incloure el nom de la ciutat que organitzava el certamen, per tot el que representava per a ella i la història del concurs en si. Ella, que havia voltat mig món fent concerts i recitals de piano, era conscient de la importància de la marca i que, en el cas de Barcelona, representava un detall especialment important. S'enfadava molt si en els papers no hi veia Barcelona, i ho comprovava. Ben mirat, Maria Canals ha acabat sent considerada precursora a l'hora d'exportar allò que avui coneixem com la marca Barcelona. Maria Canals era conscient del petit miracle que s'havia produït amb el certamen i de l'esforç que costava tot plegat. Coneixia en profunditat el valor immens i el sacrifici del que havia fet des de ben petita: piano, piano i piano.

Per por a una infecció

Els detalls narratius de la biografia de Dàvila estan molt ben cuidats: "Per a Maria Canals -escriu-, la música va ser la seva llengua materna". Una afirmació rotunda que explica l'estil de vida summament estricte que li havia imposat el seu pare, Joaquim Canals, quan la nena havia decidit que es dedicaria a la música. Joaquim Canals no va deixar mai que la seva filla anés a escola. No volia que s'infectés, literalment, dels altres nens. Havia perdut un fill arran d'una malaltia infecciosa i, també pel trauma, va dedicar-se a protegir l'única que li quedava. Durant els deu primers anys, Maria Canals no va tenir contacte pràcticament amb cap altra criatura. Només es tractava amb els seus pares i havia d'anar amb molt de compte. Això "li havia ensenyat a amagar els seus sentiments -escriu Dàvila-, a dissimular totes les seves contrarietats, fossin morals o físiques". Una lliçó de vida que, malgrat tot, li va donar una força de voluntat a prova de foc. Força de voluntat i fermesa de caràcter. Només un artista que s'ha passat hores i hores desenvolupant el seu art pot saber què significa aquest esforç en solitari. Maria Canals era capaç de qualsevol cosa, fins i tot d'acabar fent el que va fer: un concurs que convertís Barcelona en capital mundial del piano.

Maria Canals va consagrar quasi íntegrament els seus 96 anys d'existència a la música, però també a fer alguna cosa per als joves músics amb talent. El seu pare, de fet, era professor de piano, responsable del cicle superior de la llavors Escola Municipal de Música de Barcelona. Va tenir la sort de créixer envoltada de música i rebre les primeres lliçons des de ben petita. La influència del pare, de l'home que no la deixava sortir de petita per por al contagi, i la seva exigència en si, és un punt biogràfic de gran voltatge, que la forma com a artista i persona, però, sobretot, li fa sortir el millor de tot: el caràcter. Quan Maria Canals reconstruís, escrivís, la seva pròpia història en el llibre *Una vida dins la música*, publicat a Biblioteca Selecta, reconstruiria els orígens del seu pare i els de la seva àvia. Només aleshores entendria l'origen de tot plegat i que no som més que el reflex del nostre passat.

Amb una història familiar complicada, la rigidesa que li va exigir el seu pare per dedicar-se al piano marca el caràcter de Canals

La formació musical va passar per Lluís Millet, fundador de l'Orfeó Català, i sobretot per Ricard Viñas, de qui va ser deixeble particular

Maria Canals va formar-se amb mestres destacats, Antoni Nicolau i Lluís Millet i Pagès, fundador de l'Orfeó Català, de qui va arribar a ser deixeble particular. Després de la Guerra Civil Espanyola i un cop mort el seu pare, la pianista va entrar en contacte amb Manuel Blancafort, el compositor, que la va posar en contacte amb el llavors famós pianista Ricard Viñas. Viñas la va acceptar com a alumna en exclusiva i com un cas excepcional, i va apadrinar el seu debut al Palau de la Música Catalana, el 30 de maig del 1942. L'esclat de Canals a nivell internacional va ser fabulós. Tothom quedava embadalit. La suavitat amb què tocava el piano combinada amb el caràcter que imposava a l'instrument eren únics. La biografia recorda els seus inicis a París i recurrent Europa; és la clau del personatge, i segurament lliga amb la capacitat viatgera de molts pianistes que comencen. Va col·laborar com a solista amb importants orquestres de París, Lausana, Sanremo, Barcelona, etcètera, sota la direcció d'eminent directors com Brün, Maurice Le Roux, Jacques Bovy, Eduard Tolrà o Pich Santasusana.

Una excel·lent escriptora

Encara que sembli estrany, ara mateix el lector té l'oportunitat de tocar amb la punta dels dits l'art de Maria Canals, però llegint el que escrivia. Qualsevol que s'endinsi en la lectura d'*Una vida dins la música* s'adonarà que la pianista també era una excel·lent escriptora. Llegint per exemple el perfil que dibuixa del violinista Francesc Costa es podria arribar a entendre quina suavitat punyent aplicava a les tecles del piano. Maria Canals escrivia com tocava el piano, delicadament però de manera directa: "El violinista Francesc Costa era un home d'una lletjor prestigiosa -escriu Canals-, model Paganini, cosa positivament favorable, tractant-se d'un violinista. Era més aviat alt, amb una cabellera negra que li queia sobre les

Continua a la pàgina següent

Ve de la pàgina anterior

orelles, i tenia la cara gravada, amb un cutis bru que li donava un aire que hauria estat de tzigani si hagués dut uns grans bigotis rellats; però, com que anava afaitat, resultava més aviat gitano. Tot i ser lleig –segueix escrivint–, quan jo era una nena que començava a freqüentar les classes de l'Escola Municipal de Música, no em feia gens de por ni d'aversió, perquè aquell home tan poc afavorit era, en canvi, dolç i afable amb les criatures. Tot ell irradiava simpatia. Sempre que em trobava, em feia una moixaina i em preguntava què feia i com anaven els meus estudis, etc. Les coses que diuen als nens i a les nenes la gent falaguera i criaturera". Una delícia.

Però el cop real es produeix al començament del llibre, *Una vida dins la música*, perquè les memòries de Maria Canals comencen rememorant la història de la seva àvia paterna, la mare de Joaquim Canals. És una manera exemplar d'iniciar el llibre, amb la història soferta d'una dona que, de cop i volta, li fa entendre d'on li ve la força de voluntat i el caràcter que la impulsa. Canals era totalment conscient de la seva condició femenina i del gran pas que estava fent ella, en relació a les dones que l'havien precedit. La narració de l'àvia Raimonda és extraordinària. És en el capítol número u, titulat *Història familiar*: "Seguint un costum natural en els llibres de records –escriu Maria Canals–, intentaré explicar, caçant dins la meua memòria, les dades, els esdeveniments més sobresortints del que conec de la meua família, atenint-me estrictament a la veritat i procurant dedicar-li el mínim espai. Amb aquest esperit començaré dient que els meus avis paternos només van viure junts un parell d'anys. Ella, Raimonda Matavacas i Fiol, filla única d'uns pares benestants, tots fills i veïns de Barcelona, va contraure matrimoni a 13 anys amb el dependent principal de casa seva, Josep Maria Canals, de 35 anys d'edat, fill de Banyoles. Això passava l'any 1858. El dia del casament, la meua àvia Raimonda ja va demostrar la seva fermesa de caràcter. En preguntar-li al sacerdot si volia per marit Josep Maria Canals i Boada va contestar secament: «Si els pares ho volen». El capellà repetí tres vegades la mateixa pregunta sense poder obtenir cap altra resposta d'aquella nena de 13 anys que no estimava gens ni mica aquell home que els seus pares li havien assignat per marit, tenint més en compte la continuïtat del seu negoci i la prosperitat econòmica de la seva filla única que els sentiments d'ella".

L'esclat artístic

Més de cent anys després, Maria Canals reconeixia la seva força de caràcter en la terrible història de la seva àvia paterna. Explica que del matrimoni n'havia nascut un fill, Joaquim, el seu pare, i que, "quan tingué un any, el seu pare va marxar a Amèrica perquè la seva dona no el va poder aguantar més". "Els pares de la meua àvia Raimonda –segueix– s'ho van prendre tan malament que la van desheretar, deixant tots els diners directament al seu net". Maria Canals segueix explicant que, "ella, amb el seu nen, es va refugiar a casa d'una tia seva que de cognom es deia Zacarias, que tenia una fortuna bastant considerable..."

El pare no la deixava sortir de casa quan era petita, ni anar a l'escola: a la seva història amb la verola hi afegia un fill mort per una infecció

A la fermesa Canals hi afegia grans detalls d'afecte amb els alumnes i amb els concursants, que havien de ser acollits per famílies

Descobrir la història de la seva àvia, que va morir per salvar el seu pare de la verola negra, va ser cabdal per a Canals

I el més important: "Quan el meu pare tenia cinc anys, descobrint-li una afició incessant per la música, li va posar un professor que era un organista". L'àvia Raimonda havia descobert el talent artístic de Joaquim Canals i li havia donat una educació musical que acabaria donant fruits molt valuosos, entre altres coses perquè formaria desenes de pianistes, entre els quals Maria Canals. Però encara és més emocionant –i per a Maria Canals també ho va ser– descobrir que l'àvia Raimonda, que havia aconseguit desfer-se del marit amb el qual l'havien obligat a casar-se, havia descobert el seu propi talent artístic i que havia volgut ser pintora. "Quan la meua àvia tenia uns 26 anys, va començar, al mateix temps, a dedicar-se a la pintura, que en el fons havia estat sempre la seva veritable vocació. Amb el gran pintor Marià Fortuny eren parents, i sembla que aquest li havia donat molt consells sobre pintura. A casa –escriu Canals–, tenim un pastel que és el seu autorretrat. La semblança, segons deia el meu pare, és perfecta". La mort prematura de l'àvia Raimonda, per una epidèmia de verola negra, i la manera com s'havia produït, marquen un punt d'inflexió en aquesta història. El lector entendre la transcendència de tot plegat i que aquestes històries personals són les que marquen. I sobretot per què Maria Canals era conscient de com costava aconseguir les coses i per què es preocupava tant pel seu concurs de piano, un concurs que cada any porta a Barcelona desenes de participants. "La desgràcia va entrar en aquella casa quan la meua àvia Raimonda tenia 26 anys –escriu–. El seu fill, de 14 anys, havia vingut de París per a unes curtes vacances. Una epidèmia de verola negra es desencadenà a la ciutat [Barcelona]. El noi l'agafà. El metge, veient-lo gravíssim, digué que l'única possibilitat de salvar-lo era que fes una suada forta. La meua àvia va escalfar l'habitació amb tots els seus mitjans i li cobrí el llit de flas-sades. Veient que el seu fill no reaccionava, es va ficar ella mateixa al llit amb el noi. El fill es va salvar, però la seva mare s'encomanà i va morir al cap de cinc dies".

TV3, correa de transmisión del proceso independentista

► La televisión pública catalana acumula críticas por su falta de parcialidad

DAVID MORÁN
BARCELONA

«¿TV3 debe representar la mayoría social de este país? Sí. ¿Esta mayoría social es independentista? Sí. ¿Tiene que tener presentes todas las demás sensibilidades? También». Con estas palabras, el nuevo director de TV3, Vicent Sanchis, llegó al cargo en marzo dispuesto a espantar las críticas que señalan a la televisión pública catalana como correa de transmisión y altavoz del argumentario secesionista. Partidos políticos, asociaciones periodísticas e incluso trabajadores de la propia cadena llevan años denunciando que se ha convertido en pieza clave del proceso independentista catalán.

Desde que el proceso empezó a ganar velocidad, las polémicas no han cesado. Ahí están, por ejemplo, el informativo infantil en el que aparecían ni-

Otra vuelta de tuerca a la politización

Si antes del «procés» la carga de información política se la repartían noticiarios y tertulias matinales, en los últimos años su presencia ha ido ganando peso para hacerse hueco en magazines de mediodía y programas de sobremesa reconvertidos en foros de opinión. Es el caso desde 2013 de «Divendres», programa de sobremesa originalmente centrado en temas más ligeros o de «Més 24» en el canal de noticias 24 horas 3/24. Con la llegada del otoño, la

parrilla se prepara para echar el resto. «Nos enfrentamos a un otoño complicado que requiere un esfuerzo por el momento que estamos viviendo», subrayó

Vicent Sanchis durante la presentación de la nueva temporada. Dicho y hecho, se han reforzado los informativos y habrá dos nuevos programas de actualidad: uno de preguntas y respuestas, «Preguntes Freqüents», y un informativo satírico presentado por Toni Soler, responsable del también humorístico «Polònia».

ños posicionándose a favor de la independencia, o la quema en directo de un ejemplar de la Constitución por la periodista Empar Moliner. Hay que sumar las quejas por las coberturas que de la Diada desde 2012 y las críticas por la falta de equilibrio en la presencia de

tertulianos, el sesgo informativo y la omnipresencia del «procés». Un sondeo del Gabinete de Estudios Sociales y Opinión Pública (GESOP) por encargo de Sociedad Civil Catalana señalaba en febrero que el 65% de los catalanes cree que TV3 es independentista,

mientras que solo el 22% ve neutralidad en su información política.

Denuncias de deriva

«Ha sido una herramienta más del separatismo para hacer propaganda. El otro día presentaban a la oposición como "grupos minoritarios no independentista"», señala David Mejía, diputado de Cs y presidente de la comisión de la Corporación Catalana de Medios Audiovisuales. «TV3 ha sido cooperador necesario. No se entendería lo que está pasando sin el papel de la televisión», añade Sergio Fidalgo, presidente de la Asociación de Periodistas Pi i Margall, que cree especialmente alarmante el rol de la cadena para impulsar las movilizaciones independentistas del 11 de septiembre. Incluso el Sindicato de Periodistas de Cataluña tuvo que hacerse oír en 2014 para denunciar la deriva de la cadena. Solo un año después, en 2015, fue la Junta Electoral Central la que dio un toque de atención a TV3 obligándole a compensar a PSC, PP y Cs con una cobertura proporcional a la dada a la manifestación soberanista.

Al Consejo Audiovisual de Cataluña (CAC) llegan la quejas y de él salen informes como el de pluralismo político, texto que refleja que el Gobierno catalán y PDECat capitalizaron el 31% de los informativos o que mientras que debate sobre el referéndum acaparó ese mes 58 minutos, el juicio por el caso Palau ocupó poco más de 17.

10 Septiembre, 2017

El PDeCAT volverá a cambiar de estrategia tras el 1 de octubre

EL PAÍS, Barcelona

Todos los sondeos dan ganadora a Esquerra Republicana en caso de que se celebren elecciones en Cataluña y el referéndum del 1 de octubre contribuirá a reforzar al partido de Oriol Junqueras, que a diferencia de la extinta Convergència, siempre ha sido una formación independentista. En medio de ese panorama, el PDeCAT necesita cuanto antes redefinir su rumbo ideológico y lo hará en una conferencia que se celebrará el próximo otoño.

Los herederos del partido que gobernó Cataluña durante 23 años con Jordi Pujol viven desde hace meses en una situación de interinidad que el proceso soberanista ha aplazado, pero que sigue ahí. La confesión del expresidente de la Generalitat de tener cuentas en el extranjero y la sustitución forzada de Artur Mas sumió a las siglas de CDC en una pendiente que parecía no tener final. Ahora se proponen afrontar el futuro y consolidar liderazgos, después de que Mas y Carles Puigdemont se hayan excluido para dirigir a la nueva formación.

En medio de ese panorama, Marta Pascal (34 años), necesita

consolidarse, pese a las reticencias que sigue generando en algunos sectores del partido y nada mejor que hacerlo en una nueva conferencia ideológica que se celebrará en otoño para "fijar las líneas maestras" de su acción política después del 1 de octubre y las consecuencias que se derivan.

Segunda en dos años

Será la segunda conferencia que tendrá lugar este año tras la celebrada en mayo y que fue convocada para proyectarse como el "partido central" de Cataluña. Dicha conferencia llegó después

Carles Puigdemont, ayer, durante el consejo nacional del PDeCAT. / ALBERT GARCIA

de una fundación del partido poco placida en junio de 2016 a causa de la elección del nombre y que pretendía tomar el relevo de la antigua Convergència aquejada por un reguero de casos de corrupción. Ninguno de tanta trascendencia como el caso Palau, pendiente de sentencia. Tras el 1 de octubre se inicia el tramo final del viaje conjunto de los últimos dos años con Esquerra en el Parlament y la experiencia electoral de Junts pel Sí, por lo que los antiguos conver-

gentes necesitan cuanto antes marcar perfil propio y dejar de aparecer como un partido que actúa a remolque de la presión de los republicanos y de la CUP.

Para ello se proponen también conformar una dirección ejecutiva sólida que ahora no tienen porque el pasado enero dimitieron cuatro de los 12 miembros de un partido liderado también por David Bonvehí como coordinador ejecutivo. El régimen de incompatibilidades obligó a que Elsa Artadi, Montserrat

Candini, Lluís Guinó y Albert Batet renunciases a sus cargos internos y desde entonces siguen estando pendientes de cubrir esas plazas.

Fue un duro golpe para consolidar el incipiente liderazgo de Pascal, a la que apenas se le ha dado un período de gracia para hacerse con las riendas por los quienes esperan su momento. El del exconsejero de Justicia Germà Gordó ya pasó desde que se negara a dimitir como diputado.

MÚSICA

Sopa de Cabra seran els protagonistes de la Nit de l'ARA

ARA
BARCELONA

Ja és una tradició que cada any l'ARA celebri l'aniversari amb música en directe. Jordi Savall, Els Amics de les Arts i Els Pets van participar en les nits del diari dels anys anteriors, i ara és el torn de Sopa de Cabra, protagonistes del concert del setè aniversari de l'ARA que es farà al Palau de la Música el 27 de novembre a partir de les 21.30 h. Serà una de les últimes actuacions de Sopa de Cabra abans que el grup s'agafi "un temps indefinit" per preparar noves cançons i tornar als escenaris. Les entrades per al concert al Palau de la Música es poden aconseguir a la web de l'ARA en una oferta especial per a subscriptors.

Gerard Quintana (veu), Josep Thió (guitarra i veu), Francesc Cuco Lisicic (baix), Josep Bosch (bateria), Jaume Peck Soler (guitarra) i Ricard Sohn (teclats) arribaran al Palau de la Música després de pràcticament dos anys d'activitat prou intensa, una mena de segona o tercera joventut lligada a la publicació del disc *Cercles* (2015) i a una gira que va començar el gener del 2016 al Gran Teatre del Liceu i que fins i tot els va dur a tocar a Londres. Aquell àlbum va significar el retorn discogràfic de la banda trenta anys després d'haver-se format.

Camí del final de gira

Després del concert al Palau de la Música, els Sopa tancaran definitivament la gira el 9 de desembre amb un concert especial al Pavelló Fontajau de Girona, en el Festival Temporada Alta. Serà una altra nit especial a la qual el grup gironí ha convidat Adrià Puntí i M-Clan, còmplices de l'esperit rocker dels Sopa de Cabra.

Tant el concert a Girona com el de la Nit de l'ARA a Barcelona serviran perquè els admiradors s'acomiadin del grup durant una temporada. —

La Nit de l'ARA

Les entrades per al concert de Sopa de Cabra al Palau de la Música, a Ara.cat

Gerard Quintana durant un concert dels Sopa. CRISTINA CALDERER

10 Septiembre, 2017

Òpera i dansa

MARICEL CHAVARRÍA

SÀTIRA ARISTOCRÀTICA. El Liceu comença la temporada amb una òpera de Gioachino Rossini, *Il viaggio a Reims*, una divertida sàtira sobre la vella aristocràcia. Escrita per encàrrec per commemorar la coronació de Carles X a Reims el 1825, el llibret mostra uns aristòcrates, uns oficials i una poetessa que viatgen a la coronació del nou rei i de camí s'allotgen al balneari Il Giglio d'Oro. Dirigida per Emilio Sagi, que planteja un enginyós joc escènic, aquesta òpera plena d'àries i peces concertants –com l'escripta per a 14 veus– està protagonitzada per un ampli repartiment de veus que inclou Irina Lungu, Sabina Puértolas, Taylor Stayton, Lawrence Brownlee, Roberto Tagliavini, Pietro Spagnoli, Maite Beaumont i Carlos Chausson. La producció és del Teatro Real i del Rossini Opera Festival de Pesaro.

GRAN TEATRE DEL LICEU DEL 13/IX AL 20/IX

EL LLAC DELS CIGNES. El Ballet de Moscou de Timur Fayziev torna al Tívoli amb un clàssic, *El llac dels cignes*. La companyia va ser fundada per Fayziev el 1989 després de retirar-se dels escenaris, crear la seva pròpia acadèmia de formació de ballarins i sentir la necessitat de donar continuïtat professional als estudiants de la seva acadèmia. Ara està de gira per Espanya amb clàssics com *Don Quixot*, *La bella dorment* i el popular *El llac dels cignes*, de Marius Petipa i Lev Ivanov.

TEATRE TÍVOLI. DEL 13 AL 24/IX

TOSCA AL PALAU. Novaria Artists i Bohèmia's presenten al Palau de la Música una *Tosca* escenificada en dos actes. Al Palau hi sonaran àries tan populars i poderoses com *Vissi d'arte*, de la protagonista, la cèlebre cantant Flòria Tosca, i *E lucevan le stelle*, del pintor Mario Caravadosi, que s'enfrontaran al malvat Scarpia a la Roma del 1800.

PALAU DE LA MÚSICA 14/IX

9 Septiembre, 2017

Un nou disc de Lone Star, en primícia a Mercadisc

■ El mercat del disc de l'AAMA60 tindrà lloc demà a Sant Feliu, amb 24 expositors

X. Castillón
SANT FELIU DE GUÍXOLS

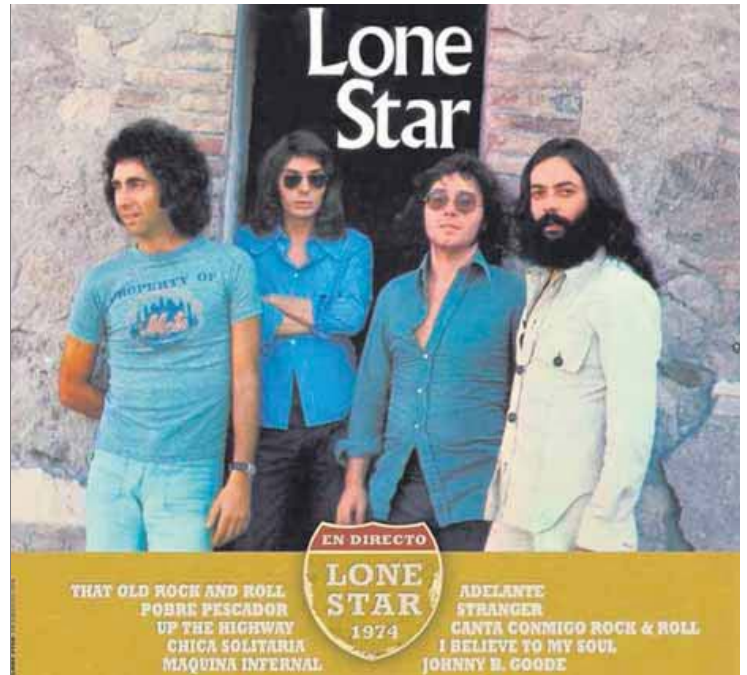
L'Associació d'Amics de la Música dels Anys 60 (AAMA60) organitza demà la dinovena edició de Mercadisc, el mercat del disc antic i de segona mà, que tindrà lloc a la rambla Vidal entre les deu del matí i les nou del vespre, amb un total de 24 expositors provinents de tot Catalunya. Aquest serà el primer Mercadisc que l'associació organitza després de la mort

del seu primer president, Enric Àguila, a qui l'AAMA60 va dedicar el llibre *60 històries dels anys 60*, que demà estarà a la venda a l'estand de l'entitat.

D'altra banda, a Mercadisc també es podrà comprar en primícia un nou elapè en vinil de l'històric grup barceloní Lone Star, *En directo 1974*, que es va enregistrar en una emissora de ràdio en "el millor any" del grup, com afirmen Eduardo i Pablo Cura, de Discos Melocotón de Madrid, en el full promocional d'aquest disc. En la gravació hi van participar Pere Gené (veu), Joan Miró (guitarra i vibràfon), Sebastián Sospedra, que

havia estat baixista de Los Salvajes, i Josep Maria Vilaseca, *Tapi*, que va ser també bateria de Màquina! i Tapiman.

Aquesta formació només va gravar en estudi un single amb les cançons *Pobre pescador* i *Stranger*, la qual cosa incrementa encara més l'indubtable valor documental d'aquest disc, enregistrar un any després de la publicació de l'únic àlbum en directe oficial de Lone Star, *Adelante, rock en vivo* (1973). El 1974 va ser també l'any en què Lone Star es va convertir en el primer grup de rock que va actuar al Palau de la Música Catalana. Un gran any, sens dubte. ■

La portada del nou disc en directe de Lone Star ■ WWW.GRUPO-LONESTAR.COM

EN ESTO CREO

MIGUEL NOGUERA

INCLASIFICABLE. HUMORISTA ARTÍSTICO. ARTISTA IRÓNICO. DIBUJANTE. ¿FILÓSOFO?

LAS PALMAS DE GRAN CANARIA, 1979 **TEXTO LUIS SÁNCHEZ DE LA MADRID**

> **Quería hacer Medicina**, pero por notas y por ganas terminé estudiando Bellas Artes. Seguí el itinerario de pintura, y me centré en dibujos al carboncillo.

> **En realidad, lo que a mí me molaba** era el cómic europeo: Moebius y la revista mallorquina que hacían Max y Pere Joan, Nosotros Somos Los Muertos. Eso, mezclado con mezclado con visitas a exposiciones.

> **La primera exposición que visité** fue la que me recomendó una profesora de BUP: *Art Brutal*, de Miguel Amate, un artista mallorquín. Me impactó: unas muñecas siniestras y muy macabras. Yo tenía una idea muy mágica del arte y ver esa exposición, yo solo, me gustó. Antes de empezar la carrera me dediqué a hacer mi ruta de exposiciones. Luego dejé de hacerlo. He visto alguna suelta, pero no con el interés que tenía de adolescente.

> **Lo que yo hago no sería así sin haber estudiado Bellas Artes**. El humor me cae más lejos. Pero el Ultrashow es un espectáculo de humor, no una performance.

> **En 2000 empecé a hacer mis libretas de anotaciones** privadas que no puede entender nadie más. Es muy difícil de explicar. Y si lo explicas sólo provoca estupor. Fue el material que constituyó mis primeros shows, una auténtica gamberrada.

> **El Ultrashow nació en 2004**, por iniciativa externa: un amigo de Bellas Artes, Jaron Rowan, me dijo que yo estaba demasiado encerrado en mi mismo con mis textos, pero intuía cierto poder teatral en mi persona y me organizó una lectura de textos en un local de unos amigos suyos, una tetería en Barcelona. La deriva derivó en un delirio extraño de improvisación e hilaridad. Y se repitió.

> **Al final, terminé actuando en la inauguración** de alguna exposición en la *capella* del MACBA, organizado por la comisaria Chus Martínez.

> **Nacho Vigalondo** también me impulsó, al referirse a mí en su blog. Y el dúo humorístico Venga Monjas, al incluirme en sus vídeos.

> **Me molesta tanto que se me califique a secas de "humor"** como que se fuerce mi ingreso en el ámbito artístico. No tengo ningún proyecto filosófico. Mi show es muy poco riguroso. Otra cosa es que mi forma de expresarme pueda parecer sacada, en ocasiones, de un discurso filosófico.

> **Soy bastante ignorante**. Conscientemente ignorante. Mi formación es relativa. Pero cualquier cosa que consideres que deba conocer probablemente no la conozca.

> **Lo poco que he leído lo he olvidado**. Y lo que tengo que leer no tengo fuerzas para hacerlo.

> **Entré en el circuito de teatros** que también visitan los monologuistas... El espectáculo tiene un elemento bufonesco que hace que el medio ideal sea la sala de teatro. En una sala de museo sería más incómodo para todos... Pero yo recomiendo que se vea en internet de qué va el espectáculo... ¡Para evitar malentendidos y reclamaciones!

> **Un público de monólogos al uso**, si me viera a mí podría pensar: "¡pero qué mierda hace este tío! ¡Es completamente inconsistente!". ¡Y con toda la razón del mundo! Por eso intento prevenir a la gente.

> **La gente se sorprende cuando comienzo los espectáculos cantando a capella**. Son improvisaciones. Yo cantaba de joven en el Cor Jove del Orfeó Català. Lo retomé después de trece años... y ahora canto en el coro Anton Bruckner de Barcelona, una coral lírica con repertorio moderno y clásico: Brahms, Bruckner, etc.

> **Hay ideas que puedo estar repitiendo** durante cinco o seis meses. Hay espectáculos en los que no cambia nada con respecto al anterior... Pero intento fomentar la deriva y jugar con cosas nuevas. Repetir me duele, pero es un recurso que sabes que funciona. Pero para no molestar al que acuda de seguido y se sienta engañado por la repetición, si deja pasar seis meses verá que todo, absolutamente todo, es distinto.

> **Jamás pensé que pudiera alcanzar la repercusión que ha logrado**. Es algo que escapa a mi control y desconozco a qué se debe el interés. En ese sentido podría ser una paradoja. Pero no lo es porque cuando la gente conecta es porque hay un elemento popular.

> **Lo que hago ahora** ya no es una gamberrada. Es algo que hago casi semanalmente y me da de comer. Es matemáticamente opuesto a lo que hacía, aunque el espíritu es similar.

Estudió Bellas Artes y eso le sirvió para hacer dibujos al carboncillo que vende como tirrs ¿cómic? a periódicos. Y hace el *Ultrashow*, un espectáculo inenarrable.